

העם

שקט, שקט, שקט

מרכז אר"ם, ניו יורק, (יו. פי.) — תדמה המה כללית השתתרה הבוקר במסדרונות ה" אר"ם כשנציג ישראל החדש, חבר-הכנסת הדרוזי סאלח חניפס, חבוש הקפיה הלבנה, הגיש תביעה רשמית בשם ממשלתו לנס את מועצת הכסחון כדי לזון במאורעות הכס אחרונים בויבל דרוז. לדברי חניפס, מאיים הרוזן הצבאי שישקלי על שלום המרחב ומפר את זכויות האדם הכלולות במגילת אר"ם.

בשיחה עם עשרות הסופרים, בני כל ה" ארצות, שהצטופפו מסביבו, הסביר הנציג בערבית צחה כי אזרחי ישראל ממוצא דרוזי נרעשו נוכח מעשי-הדיון המחפירים בקרבת גבול מדינתם. הוא שיבח את ממשלת יש"ר על נכונותה להעלות על נס את עניניו של העם הסדוק, שסרס זכה לעצמאותו הלאומית.

פרשנים מוסמכים מצפים להתפתחויות מפתיעות עקב צעד נועז זה שהוא הסיכון ה"ישראלי הראשון לחזור לתוך עניני העולם הערבי.

ידיעה זו לא נשלחה השבוע עלידי יו"ר מרכז פרס וגם לא עלידי שום סוכנות יד-עית אחת. הסיבה הייתה פשוטה ביותר: ממשלת ישראל לא עשתה כל צעד כדי לנצל את הזדמנויות שהביקיעו סדקים כה עמוקים במשטר של איבה החמור ביותר (ראה ב-מרחב).

מדיניות ישראלית פעילה במרחב יכולה לבחור בשתי דרכים: לתמוך בתנועה הלאומית הערבית, כדי להעביר אותה מן ה"ספים האנטי-ישראליים לספים של מלחמה במשטרים הערביים הקיימים, או לתמוך ב-עמי המיעוטים הנמצאים ברוב ארצות ה"מרחב החוששים מפני תנועה לאומית זו.

הקו הראשון הוא בעל אפשרויות גדולות יותר לתקופה ארוכה, מאחר שאין כל ספק שהתנועה הלאומית, בצורה זו או אחרת, תנצח. לעומת זאת, הקו השני מבטיח הוצאת אור מהירות בתקופה קצרה, מאפשר זעזועים חמורים ומהירים.

בממשלת ישראל אין שר שתפקידו לטפל באופן שיטתי בזירת מאבק מברעת זו. שר החוץ, האחראי להלכה, אינו מעוניין בשטח זה, מטר את הטיפול לפקידים נמוכים חסרי קו. אלה העדיפו, כרגיל, לשבת ולחכות. ה-תוצאה: לישראל לא היתה השבוע כל ה"שעה רצינית של הנעשה באזור הקרוב לעין-גב יותר מאשר הל"אכבי, הנמצא במרחק של רכיבת-חמור מכפר-גלעד.

מדיניות

תשובתם של גנרלים

אנורכי וישינסקי, בעל הסגנון הצורב, לא חשב כלל לעזור לישראל כשקם באר"ם ו-הסיל את החטו שלו נגד הצעת ההחלטה המערבית בענין ערוץ הירדן. להיטך, הוא עשה את מעשהו אך ורק כדי למצוא חן

בעיני הערבים, שההחלטה נראתה להם די קיצונית.

אולם פקיד משרד-החוץ, המבינים בעניני משפט, תפסו מיד את טעותו של שר-החוץ לדיוני האר"ם על נושא זה. מכחונה משפטית נשארה ישראל חופשית לפעול כאחת נפשה. לו היה שמו של ראש ממשלת ישראל דויד בן-גוריון, היה ההמשך ברור ומהיר: ה"עבודה בערוץ הירדן היתה מתחדשת בו כיום באופן הפגנתי. כי, כדברי טיים האמ-ריקאי: "הישראלים אוהבים עובדות מוגמרות".

אלא שכבר בשבוע הראשון לכהונתו של ראש הממשלה החדש, משה שרת, נתברר כי חל שינוי יסודי במצב. שרת חשש כי ה"אמריקאים יכעסו מאוד אם ישראל תחדש את העבודה על-סמך פעולה סובייסית. הוא הביא את הענין לישיבת הממשלה, עשה שהאחראים לביצוע העבודות הכינו את כל הסידורים לחידושה בהתקבל ההוראה המתאימה.

פשרה ממשלתית. בישיבת הממשלה היה שרת הגוף, הביא את חוות דעתם של יועציו, אולם הרגיש שהוא מתנגד לדעה זו. שר-הבטחון החדש, פנחס לבון, הלך בעקבות קודמו מהיר-ההחלטה והציע לחדש את העבודה מיד, חוץ פרסום הסברה מתאימה. שרי הצ"כ כמעט ולא נקטו עמדה לעצם ה"ענין. אולם לאחר דיונים ממושכים קיבל הרוב את דעתו של שרת, בתיקונים מסויימים.

הממשלה פירסמה הודעה לפיה היא מ"כירה שהציעה בשעתו הפסקת העבודה עד לסיום דיוני מועצת הבטחון. עתה — נאמר בהודעה — היא רואה את הדיון כמחוסל ואת תלונת טוריה כאילו הוסרה מעל סדר היום, לרגל הויתור הסובייטי. יחד עם זאת הוחלט ששרת ינסה להשיג את הסכמתו של הגנרל האגן בניקה לחידוש העבודה. לכל מי שזכר את עמדתו העוינת של בניקה בעבר, היה ברור כי הסכמה זו לא תנתן בקלות.

שרת כתב לבניקה, ביקש להיפגש עמו כדי לזון בחידוש העבודה. ביום חמישי ש"עבר נתקבלה הודעה במשרד-החוץ כי בניקה רוצה לבקר את שרת באופן דחוף. אנשי המשרד לקבו את הפגישה ליום ששי, ב-שעות אחר הצהריים, בביתו של שרת ב"ירושלים. כיוון ששרת היה בטוח בתוכן הדיון, הוזמן גם אחד מיועציו שטיפל בענין זה במרכז אר"ם, גדעון רפאל ממחלקת ה"מזרח התיכון.

בניקה הופיע בשעה היעודה, בלחייט פמ"ל היה שלמה ובחברת יועצו המדיני אנרי וי-זיה. אולם לשר-החוץ ציפתה הפתעה גדול-לה. התברר שביקורו היה מיועד למעשה לראש-הממשלה, אותו רצה לברך, ושביניה לא חלם כלל לדון על ערוץ הירדן.

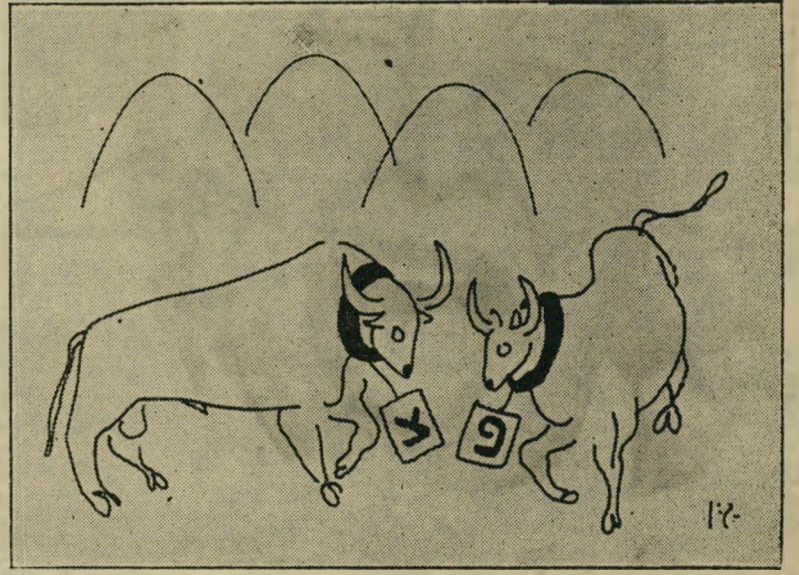
לא היתה ברירה אלא לחכות לתשובתו של הגנרל הדני, כפי שציפו מנהיגי הציונות ב"עבר לתשובתם של גנרלים רבים.

תודת האומה

סדר צריך להיות

שוטר משמר-הגבול פנחס סירויה לא היה

אות קין

שמעתי שביטנו את אחוז החסימה!

מומחה להבדלים הפורמליים בין הכוחות ה"מזויינים השונים של ממשלת-ישראל. יש להניח שגם לא התעניין בכך במיוחד. הוא ידע שישנו רק גבול אחד למדינת-ישראל, ושהוא שומר על הגבול הזה תוך סיכון חייו.

השבוע נתברר כי בכל זאת חשוב מה הכובע אשר לראשם של שומרי המדינה. כ"שנהרג סירויה עלידי לגיונרים בצפון ירו-שלים, באחת התקריות הרגילות של המלחמה הזעירה על הגבול, דרשה משפחתו השכולה,

גביהם יהיו מעתה המכוניות הממשלתיות ב"בחינת "מחוז לחחום".

חזון

ביצת קולומבוס

כל רופא ידע להסביר מה גורם להגברתו ולהחלשתו של מחזורי-הדם. כמעט כל כל כלכלן ידע להסביר מה גורם להגברתו של מחזור המטבע. אולם איש לא יוכל להס-

חלל פנחס סירויה בעיה של כובעים

ביר בדיוק מה גורם להגברתו או להחלשתו של זרם הביצים שדרכי זרימתו בעורקי ה"משק הישראלי הן מסתוריות בהחלט.

להלכה נמצאים משקי העופות בארץ תחת תכנון קפדני. אולם אפילו משרד החקל-אות, שבסמכותו נמצא תכנון הלול, וגם משרד המסחר והתעשייה, שבסמכותו נמצא הפיקוח על תוצרת הלול, אינם יודעים ב-פילו בערך את מספר העופות המצויים ב-ארץ.

גם בימי מחסומיו של דוב יוסף זרמו ה"לחבון והחלמון לשוק השחור בכמויות גדולות. איומיה של הממשלה, שתספק מספוא במחירים רשמיים רק למספקי ביצים לתח"נות רשמיות, אף הם לא עשו את הרושם הדרוש, ומסיבה פשוטה: מעולם לא סיפקה הממשלה את המספוא הדרוש ללול הרשמי והמתוכנן. הלחם הוול (ראה להגן) מילא ב"הצלחה את מקומו של המספוא היקר, לעז"פנות לבנים ושחורים כאחד.

הביצה שנפלה. מצב מאושר זה הת"בקע כקליפת ביצה עם התחלת התוכנית ה"כלכלית החדשה. אם כי מחיר המספוא וה-לחם עלה בינתיים ב"50 אחוז, נפלה הביצה השחורה מאגרא רמא של 250 פרוטה לכירא עמיקתא של 150 פרוטה. אך כיסיהם של חובבי התביחות התרוקנו כל כך, עד כי קשה היה יותר להוציא מהם עתה 150 פרוטה, מאשר לפני שנתיים 250 פרוטה.

לפני חדשים עמדה הממשלה, לפי ה"שמועה, להעלות את מחיר המספוא ב"80 אחוז ובמידה מקבילה גם את מחיר הביצים הרשמי. השוק התרוקן, ציפה לימים הטובים שיבואו במהרה.

אולם הממשלה, שהיססה לקום, לא העיזה להעלות את המחירים. התוצאה: שפע של ביצים שנאגרו החל לזרום גם לתחנות ה"שוק הרשמיות, גם לשוק השחור. החלוקה עלתה עד לחמש ביצים לשבוע ודוכני הרוכ"לים הציעו ביצים במחירים מזולים. אם לפני שנה וחצי היה המחיר השחור גדול מחברו הרשמי ב-40%, הרי כיום אינו עולה עליו ביותר מ"40%.

תנור המחלוקת

האופים תססו כבצק מתנפח: בשביל מה הם מחזיקים שר בממשלה, אם אי-אפשר ל"העלות לפחות את מחיר הלחם? כאשר עלה אינדקס יוקר המחיה ב"15 ל"ספטמבר שעבר, הודיעו האופים לעובדיהם שלא ישלמו להם כל תוספת שכר, כל עוד לא תתן להם הממשלה פיצוי בהעלאה מחיר הלחם. ום איימו להשבית את המאפיות, אף נבהלו מאימו של פרץ ברנשטיין, איש מפ"לגתם, שהודיע כי יפקיע, במקרה זה, את המאפיות, לפי חוק חירום.

לבסוף נמצא הפתרון: בהודמנות הרא"ה (המשך בעמוד 10)

בצדק, כי ייקבר בין כל חללי הקרבות בבית קברות צבאי. אולם הכומתה הירוקה של משמר-הגבול חסמה את הכניסה לבית-הקב"רות המתאים: מוסדות הבטחון סירבו ב"החלט לקבור שוטר במקום המיועד לחיילים בלבד. סדר צריך להיות.

מן הסתם שוב לא היה זה חשוב לכירויה עצמו שנקבר בין סתם אזרחים, שמתו מ"שבך-הלב ומתאונות-דרכים. אולם לחבריה, חובשי הכומתה הירוקה, היה זה חשוב מאוד. שאל שוטר ממורר: "האם הכדורים מבחי"נים בין כובע לכובע?"

מנגנון

תאונת דרכים עקרונית

לא מכבר קיבלו לפתע עובדי המדינה חו"ז רשמי בעל תוכן מזור ביותר, לפיו נאסר על מכוניות רשמיות של משרדי הממשלה לקחת נוסעים שאינם בתפקיד, או במלים אחרות, טרמפיסטים. החוזר אף אסר לקחת עובדים של הממשלה, או אפילו של אות"משרד, אלא אם כן העובד נמצא בתפקיד. ההוראה הפתיעה רבים, אולם לגבי הממ"שלה היתה זו מסקנה הגיונית ביותר ממקרה שאירע.

בחורף שעבר נסעה בדרך לירושלים מ"כונת של משרד-החוץ, ובה ראובן שילוח, מי שהיה אז היועץ לענינים מיוחדים ב"משרד-החוץ וכיום ציר ישראל בחשינגטון. אתו נסעה נערה צעירה ויפה בשם ציונה לבני, בתו של המדקדק הירושלמי הגדוע יצחק לבני, פקידת משרד-החוץ.

המכונית התחלקה מהכביש ונוסעיה נפ"צו. שילוח והנהג נתקבלו לטיפול קצר בבית-חולים, ואילו הנערה נפצעה קשה מ"אוד, היתה זקוקה לטיפול רפואי ממושך בארץ ובארצות-הברית.

בדי טרמפיסטים. לפני חודש הגישה הצעירה תביעה משפטית נגד היועץ המשפטי של ממשלת ישראל ונגד הנהג, דרשה מ"צויים בסך מאה אלף לירות. היועץ המשפטי, כתשובתו המוקדמת לבית-המשפט הודיע כי אין הוא רואה חובה לממשלה לשלם לנערה פיצויים, מאחר שהיא לא היתה בתפקיד ב"עת נסיעתה. כן קבע כי סכום הפיצויים נראה לו מוגזם ביותר. הוא רמז כי למעשה, ב"מידה שאדם איננו נוסע בתפקיד, הרי האחר"יות לבטחוננו חלה על הנהג באורח אישי.

דבר זה הפחיד, כמובן, את הנהגים ה"ממשלתיים, מאחר שלא תמיד הם לוקחים טרמפיסטים מרצונם הטוב, אלא ברוב המק"רים לפי הוראת הממונים עליהם.

אשר לעצם המקרה, עוד יחרוץ בית-המש"פט את דינו. אולם בינתיים כבר גיזוקן כתוצאה מההוראה, הטרמפיסטים, אשר ל"